

Nr 161.

Av herr **Schlyter**, om skärpt lagstiftning mot rattfylleri.

Enligt 1 § 1 mom. lagen den 7 juni 1934 om straff för vissa brott vid förande av motorfordon straffas den som vid förande av motorfordon varit så påverkad av starka drycker, att det kan antagas, att han icke på betryggande sätt kunnat föra fordonet, med fängelse högst ett år eller, där omständigheterna äro mildrande, med dagsböter, dock ej under tjugofem. Uppgick alkoholkoncentrationen i förarens blod till 1,5 promille eller däröver, skall han anses ha varit så påverkad som nyss sagts.

Normalstraffet enligt detta stadgande är alltså fängelse. Vanligen ådömes 1—2 månaders fängelse; endast sällan torde strängare påföljd ifrågakomma.

Enligt 2 mom. i samma paragraf straffas den som, utan att ha varit så påverkad att han kan dömas enligt 1 mom., haft en alkoholkoncentration i blodet som uppgått till 0,8 men ej till 1,5 promille med dagsböter, lägst tio, eller fängelse högst sex månader.

De som fällas enligt detta mom. erhålla vanligen böter.

De nu angivna bestämmelserna tillkommo 1941. Tidigare hade man en regel enligt vilken den som vid förande av motorfordon varit så påverkad av starka drycker, att han kunde antagas ha saknat nödigt herravälde över sina handlingar, straffades med fängelse högst ett år eller dagsböter, minst tio. 1941 års lagstiftning innebär sålunda en straffskärpning.

Till grund för lagändringen 1941 låg en kungl. proposition (nr 159), som riksdagen antog i oförändrat skick. Propositionen hade utarbetats med ledning av en av numera landshövdingen Thorwald Bergquist verkställd utredning (SOU 1940: 17). En strängare regel beträffande presumtionen för påverkan än den i propositionen framlagda hade föreslagits av första lagutskottet i dess utlåtande (nr 36). Enligt utskottets förslag skulle sålunda den som varit påverkad av starka drycker vid förande av motorfordon straffas med fängelse högst ett år eller, där omständigheterna voro mildrande, med dagsböter, ej under tio; hade alkoholkoncentrationen i förarens blod uppgått till 0,5 promille, skulle han under alla förhållanden anses vara påverkad av starka drycker. Till förmån för den av utskottet föreslagna blodalkoholgränsen hade tidigare bland andra medicinalstyrelsen uttalat sig i yttrande över en av justitieombudsmannen avlåten skrivelse i ämnet. Riksdagen följde emellertid, som nämnt, propositionen.

Vid behandlingen av lagförslaget yttrade dåvarande departementschefen bland annat: »Då det gäller att bekämpa den fara, som alkoholförtäring i samband med förande av motorfordon innebär, torde det vara mest ändamåls-

enligt att successivt föra lagstiftningen fram mot strängare regler och därigenom undan för undan vänja motorförarna till allt större varsamhet i umgänget med rusdrycker.»

Med vederbörligt tillstånd framställde jag den 9 mars 1946 i första kammaren en interpellation, huruvida förslag om skärpt lagstiftning mot rattfylleri vore att emotse inom den närmaste framtiden. I sitt svar yttrade statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet, att han skänkte sin anslutning till nyssnämnda yttrande, men att han icke funne tiden vara inne att upptaga frågan om en ytterligare skärpning av rattfylleribestämmelserna. I varje fall borde först resultatet av 1945 års trafiksäkerhetskommittés arbete avväntas.

Sedan detta svar avgavs, ha snart tre år förflutit. 1944 års trafikförordningssakkunniga och 1945 års trafiksäkerhetskommitté ha den 7 juni 1947 avlämnat ett av en delegation för utredning om rattfylleri avgivet yttrande till chefen för kommunikationsdepartementet. Över delegationens förslag ha yttranden inhämtats. Delegationen har vidare den 30 oktober 1948 till chefen för kommunikationsdepartementet överlämnat redogörelse för en undersökning rörande personer, som dömts för rattfylleri.

Vad sålunda förekommit, sedan frågan om en skärpning av bestämmelserna om rattfylleri senast förekom inför riksdagen, synes kunna utgöra tillräckligt underlag för fortsatt lagstiftning i ämnet. Det hittills bedrivna utredningsarbetet har emellertid ännu icke resulterat i konkreta lagförslag.

Önskemålet att »successivt föra lagstiftningen fram mot strängare regler och därigenom undan för undan vänja motorförarna till allt större varsamhet i umgänget med rusdrycker» synes mig kunna tillgodoses genom att man nu genomför en lagstiftning i huvudsaklig överensstämmelse med första lagutskottets förslag till 1941 års riksdag. Utredningsarbetet kan i så fall fortsätta, till dess man på grundval av dess resultat kan få tillfälle att ta ställning till mera genomgripande åtgärder för att främja intresset av fullständig nykterhet vid ratten.

Med anledning härav får jag hemställa,

att riksdagen måtte för sin del antaga följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 1 § lagen den 7 juni 1934 om straff för vissa brott vid förande av motorfordon.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 7 juni 1934 om straff för vissa brott vid förande av motorfordon skall erhålla följande ändrade lydelse:

Förer den som är påverkad av starka drycker automobil, motorcykel eller traktortåg, straffes med fängelse i högst ett år eller,

där omständigheterna äro mildrande, med dagsböter, dock ej under tio.

Har föraren vid fordonets förande en alkoholkoncentration i blodet av 0,5 promille eller däröver, skall han anses påverkad av starka drycker.

Stockholm den 22 januari 1949.

K. Schlyter.
